1893 80 років 1973 Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 41. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 2-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1974 No. 41. VOL. LXXXI.

УКРАЇНЦІ — ПЕРШІ МЕШКАНЦІ В МОДЕРНОМУ ПОЛУС ГУК ТАВЕР

Мешканевий Полус Гук Тавер перед його остаточним закінченням. На другому пляні у безпосередньому віддаленні видно бюровий хмаросяг УНСоюзу.

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л.-К.) — Дня 28-го лютого ц. р. тут до 23 поверхової будівлі Полус Гук Тавер при вулиці Монґомері ч. 100 і Воррен впровадилася перша українська родина, Іван і Анна Фурки. Будівля Полус Гук Тавер є спонзорована Українським Народним Союзом і місцевою порторіканською організацією (ПАКА) без будь-яких фінансових зобов'язань чи користей і фінансована федеральним, стейтовим і місцевим урядами. Ціллю поставлення цієї будівлі є дати приміщення людям середньої і низької заробітної платні. Управу Директорів очолює, як президент, головний предсідник Иосиф Лисогір, заступником президента є Володимир Сохан, заступник головного предсідника і рекордовий секретар УНСоюзу, секретарем є мґр Уляна Дячук, головний касир УНСоюзу, другим заступником президента є Перфекто Ойоля і касиром о. Гектор А. Мартінез - Мена. Благословення площі під будівлю Полус Гук відбулося 16 грудня 1971-го року в приявності священиків, членів Екзекутиви УНС, представників федерального, стейтового і міського урядів та урядовців названих організацій, що є спонзорами цієї будівлі. У своїй промові під час посвячення, головний предсідник Иосип Лисогір сказав; що „ця будівля із 308 приміщеннями становитиме прикрасу Ексчендж Площі в Джерзі Сити". І дійсно ця височенна і модерна будівля із посадженими на фронті сосновими деревцями оздоблює вулицю. Вона приміщується в сусідстві Української Будівлі УНСоюзу напроти будинку головної пошти і Ґарден Стейт Нешенел Банку. Адміністратором є Володимир Білик, секретаркою — Льойда Партінез, а допоміжною силою, — недавно затруднена Мері Ґретковська. Досі винайнято 65 відсотків помешкань, з цього 10 відсотків — українцям тобто 30 родинам. Федеральний уряд призначив субсидії 20 відсоткам мешканців. Чинш виносить від 127 дол. — 289 дол. В нього вже включено огрівання, газ, освітлення і охолодження.

Іван і Анна Фурки — це тут народжені українці, мешканці Джерзі Сити. Вони є членами української католицької парафії свв. Петра і Павла в Джерзі Сити,а Іван Фурка є членом Т-ва Святого Імени при цій же церкві. Під час Другої світової війни 1941 р. він в ранзі сержанта боровся в рядах американського війська в Европі — Франції,, Німеччині і Чехо-Словаччині. Від 1952 року працює в сусідній до УНСоюзу фабриці „Колґейт" при вантажних автомобілях. Дочка Івана і Анна Фурків — Павлина є дружиною молодого службовика Головної Канцелярії УНСоюзу Олександра Блаґітки, який є асистентом головної касирки УНС, мґр Уляни Дячук в справах адміністрації будинків і фінансових ділянках. Пані Анна Фурка сказала, що це її перший день в приміщеннях будівлі Полус Гук Тавер і їй подобаються ясні, просторі кімнати в її помешканні. „Коли відкрити вікно, тут багато свіжого повітря, його ви не знайдете в центрі міста. А ще й до цього тільки погляньте, яка тут чудова панорама — Ню Йорк, Джерзі Сити, Гобокен і ріка Гудсон. Я дуже вдоволена" — сказала вона. В найближчих днях очікується заповнення дальших приміщень цього модерного мешканевого будинку, що розпоряджає мешканнями від двох до п'ятьох кімнат, більші наріжні мешкання з бальконами.

ЦІНА НА ЗОЛОТО ЗБІЛЬШИЛАСЯ

Золота „пропасниця" на ринках Західньої Европи триває далі. В місяці лютому ціна золота двічі зростала і сьогодні досягає висоти 160 долярів за унсію

Зустріч з першими мешканцями Полус Гук Тавер. Співредакторка „Свободи" Любов Коленська (зліва), яка разом із редакційним співробітником та фотографом Ігорем Длябогою відвідала перших мешканців Полус Гук Тавер, нотує думки і враження Івана й Анни Фурків в їх новому мешканні.

ЗСА і Єгипет відновили дипломатичні взаємини, перервані в червні 1967 року

Каїро. — Уряди ЗСА і Єгипту подали до відома, що вони відновляють негайно — після сімох років перериву — дипломатичні взаємини між обома країнами. Проголошено це повідомлення після зустрічі державного секретаря Генрі Кіссінджера з єгипетським президентом Садатом. В п'ятницю 1 березня ц. р. мав бути вивішений над будинком американської амбасади американський прапор, вперше після того, як у червні 1967 р., під час ізраїльсько-єгипетської війни, були перервані дипломатичні взаємини між обома державами. У зв'язку з цим сподіваються, що вже незабаром відбудуться державні відвідини президента Ніксона в Єгипті. Запитаний в цій справі президент Садат підтвердив таку можливість, але ж заявив, що реченець цих відвідин ще не устійнений. Одночасно з вивішенням прапору над будинком американської амбасади у Каїро був вивішений єгипетський прапор над будинком амбасади Єгипту у Вашинґтоні. На запит журналістів про скасування заборони вивозу арабської нафти до ЗСА й інших країн світу, през. Садат заявив, що це питання буде обговорене під час конференції арабських держав у березні цього року. Проголошено відновлення дипломатичних взаємин після четвертої уже з черги зустрічі Кіссінджера з Садатом. Відбулася їх теперішня зустріч поблизу піраміди Хеопса, найстаршої і найбільшої з усіх пірамід у Гізі.

Палата Репрезентантів схвалила реформу пенсійних систем

Вашинґтон. — Палата Репрезентантів у четвер, 28-го лютого, схвалила законопроєкт, який пропонує зреформувати існуючі пенсійні системи встановленням мінімальних федеральних стандартів. Реформа, яка торкатиме коло 30 мільйонів мешканців ЗСА, була проголосована 375-ма голосами проти 4-ох. Сенат вже осінню минулого року схвалив дещо подібний законопроєкт. Тепер обидва проєкти підуть до спільної комісії обох Палат Конґресу для полагодження розбіжностей, а опісля компромісова версія буде передана президентові Ніксонові для підпису. Думають, що Президент дасть свою згоду на цю реформу приватних пенсійних систем.

Законопроєкти Сенату та Палати, хоча різняться в подробицях, мають ту саму мету. Вони пропонують встановити стандарти, які окреслювали б хто має право на пенсії, запевняли б, що робітники, які працювали для фірм 15, або більше років, одержали б 100 відсотків їм належної пенсії, визначували б методи фінансування приватних, тобто не-урядових пенсійних систем, та визначували б, як ці пенсійні системи повинні бути адміністровані та оподатковані. Згідно з цими законопроєктами, фірми, які мають свої власні пенсійні програми, були б зобов'язані подбати про федеральне забезпечення, щоб запевнити, що на випадок закриття підприємства, чи ліквідації їхньої пенсійної програми, робітники всеодно одержали б належні їм пенсії. Досі часто траплялися випадки, що робітники, які працювали для фірм навіть по 40 років, не могли одержати належної пенсії, а часами жадної, бо фірми закрилися, або пенсійні програми були зліквідовані. Законопроєкти, проголосовані Палатою та Сенатом, мають на меті запевнити також, що б робітник, який відійшов з даної фірми ще перед своєю емеритурою, з хвилиною остаточного відходу на емеритуру одержав належний йому відсоток пенсійної запомоги.

Бунт поліцаїв у Кордобі продовжується

Кордоба, Арґентина. — Хоча арґентинський уряд у четвер, 28-го лютого, назначив нового губернатора для провінції Кордоба, поліцаї цієї провінції та міста Кордоба продовжують бунт, який розпочався в середу, 27 лютого. Поліцаї правих політичних переконань далі держать, як закладників, попереднього губернатора Рікарда Одреґона Кано, заступника губернатора Атілія Льопеза та велике число їхніх дорадників і членів провінційної леґіслятури. Збунтовані поліцаї, до яких прилучилися члени правих профспілок, твердять, що Обреґон Кано та його підвладні й дорадники є марксистських переконань і тому мусять зрезиґнувати із своїх постів.

ОМУА влаштовує посмертну виставку Л. Ґеца і першу виставку І. Волосянської

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців Америки влаштовує посмертну виставку малярських праць померлого в Польщі українського мистця сл. п. Лева Ґеца. Відкриття цієї виставки, під час якого виступить із словом про Л. Ґеца мистецтвознавець і мистець Святослав Гординський, відбудеться в неділю 3 березня ц. р. о год. 1-ій по пол. в малій ґалерії ОМУА при 149 Друга Евню в Ню Йорку. Триватиме виставка до 10 березня і буде відкрита в будні від год. 6 до 8 вечора і в суботи й неділі від год. 1-ої по пол. до 8 вечора. Цьогож самого дня в неділю 3 березня відбудеться у більшій ґалерії ОМУА при 149 Друга Евню відкриття першої виставки образів молодої української виставки Ірини Волосянської, абсольвентки Мистецької мисткині Ірини Волосянставка І. Волосянської триватиме до 17 березня і буде відкрита в тих самих годинах, що й виставка Л. Ґеца.

Відбулась наукова сесія НТШ у Калґарі

Канґарі. (М.) — Осередок НТШ на Західню Канаду відбув свою чергову наукову сесію 17 лютого ц. р. — в місті Калґарі (Альберта). Д-р Яр Славутич прочитав доповідь на тему „Михайло Жученко — співзасновник НТШ", а мґр Михайло Хом'як розповів про діяльність ред. Романа Кремара (Михайла Солодухи) в Альберті. На сесії, що відбулася в залі під православною церквою св. Володимира, було присутніх понад 40 осіб. Охочі мали змогу придбати перший том „Західньоканадського збірника", що складається з наукових статтей про українських поселенців. Другий том підготовляється до друку і вийде в світ 1975 р.

В КОННЕКТИКАТ ВНЕСЕНО ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО СТВОРЕННЯ ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

Виллимантик. — Дня 20-лютого ц. р. предсідник Українського Народного Дому у Виллимантик, Конн. Василь Головатий одержав офіційне повідомлення, що стейтові сенатори М. Беррі і Л. Дінардіс та репр. А. Маззола внесли проєкт закону про встановлення Центру студій української мови, історії, мистецтва і культури при Східньому Стейтовому Коледжі у Виллимантику, із відповідним фондом для вдержання такого Центру. Заходи в тій справі були пророблені проф. Іваном Телюком, заступником головного предсідника УНС, якого поінформував Андрій Мельник, заслужений союзовий і громадський діяч із Ню Британ, що польська національна група в Коннектикат встановила такий Цент в Ню Бритен при Середньому Стейтовому Коледжі. Проф. Іван Телюк, використовуючи своє знайомство із сен. Л. Дінардіс, професором Албертус Маґнус Коледжу, який, бувши головою Фінансового Комітету в стейтовому Сенаті, дав згоду для уможливлення такого закону. Використовуючи зусріч у Виллиментик із сен. М. Беррі, голова Комісії Виховання репр. А. Маззолею в часі свята Державної Незалежности, де проф. І. Телюк був головним промовцем, згадані стейтові представники погодились на піддержку такого закону, що офіційно заявили в часі свого привіту на святочній академії. На доказ своєї заяви згадані сенатори офіційно внесли проєкт закону. Треба згадати про зорганізованість і респект нашої Виллементської громади, яка своєю поставою серед місцевого громадянства одержала признання і можливість встановлення Центру українських студій, що буде фінансований стейтовими фондами. Тепер залежатиме від інших громад, щоб вони звернулись до своїх сенаторів за піддержку законопроєкту LCO № 11-311. Також потрібно створити Громадський комітет для остаточного переведення згаданого законопроєкту. Ухвала цього законопроєкту має відповідне значення: по-перше, такий Центр буде мати фінансове забезпечення (польська група одержує 30.000дол.), по-друге цей закон може стати прецидентом для встановлення подібних Центрів в інших стейтах Америки.

УВУ ВІДЗНАЧИВ ПРАЦЮ ФРАНЦУЗЬКОГО АРХИЄПИСКОПА В КОРИСТЬ УКРАЇНИ

Мюнхен (УВУ). — Вівторок, 19 лютого ц. р., належав до світліших днів у 53-річній історії Українського Вільного Університету: в цьому дні отримав від Філософічного факультету УВУ найвище відзначення — почесний докторат — один із вищих достойників Католицької Церкви, визначний науковець та дипломат Архиєпископ Жан Рюпп, який у цю пору є Апостольським Пронунцієм в Баґдаді.

Сам акт отримав значення певного символу, коли то Український Університет (до речі, найстарший університет у екзилі!) відзначив на німецькій землі (конкретно у Баварії) французького Владику, що є на службі Апостольської Столиці у далекому Іраку. В тому виразно відбилося завдання УВУ, як культурного „амбасадора" України на міжнародному форумі у змаганні до мирного співжиття народів у справедливості та ладі, що було виразно підкреслене у слові ректора проф. В. Янева.

Промоція втішалася, як і попередні подібні імпрези, належною увагою німецьких церковних, урядових, наукових та міських кіл.

Сам відзначений — для української справи дуже заслужений. Насамперед був він допоміжним при заінсталюванні українського наукового осередку у Сарселі, коли то 1951 та 1952 рр. група членів Наукового Т-ва ім. Шевченка переїздила із Німеччини до Франції для продовження праць над виданням Енциклопедії Українознавства. В осередку — поруч із Централею НТШ та Редакцією ЕУ — примістилися ще „Делеґатура УВУ" — що була на той час найсильнішою Делеґатурою (8 професорів!), Управа КоДУСУ, Інститут Заочного Навчання, що саме підготовляв видання курсу Українського Народного Університету, а згодом ще Президія Українського Християнського Руху. Крім харитативної допомоги, прислужився тодішній прелат та Генеральний Вікарій Жан Рюпп Сарсельському Осередкові найрізнороднішими контактамиш—зокрема з часу, як він став 1954 р. Єпископом - Помічником Паризької Архидієцезії для опіки над Східніми Церквами. Коли 1959 р. організував УХР масові маніфестації на пошану Слуги Божого Андрея, Владика Рюпп сам підготовив цінну доповідь, яку завдяки його позиції можна було улаштувати у Паризькому Католицькому Інституті (отже Університеті!), при чому Свято відкрив глибоким словом тодішній ректор Інституту, Архиєпископ Бляншe. Присутній на святі був теж Нунцій

(Закінчення на стор. 3-ій)

Товариство Українських Інженерів влаштовує науковий симпозіюм

Ню Йорк. — Осередок дослідження техніки й промисловости України при Товаристві Українських Інженерів Америки влаштовує в суботу, 2-го березня 1974 р. о год. 7:30 вечора в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — науковий симпозіюм, на тему; „Посилення торговельних зв'язків між ЗСА та СССР і їх вплив на економіку України". Доповідачами будуть: д-р М. Борецький, дорадник секретаря торгівлі ЗСА; д-р В. Голубничий, професор Гантер коледжу в Ню Йорку; д-р Ю. Логуш, професор Сітон Голл університету. В обговоренні візьмуть участь також інші видатні спеціялісти економічно-фінансової ділянки.

Загальні збори Відділу ПАБНА

Ню Йорк. — Річні загальні збори Відділу Американських Приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів в Ню Йорку відбудуться, як повідомляє Управа Відділу, в суботу, 9-го березня 1974 р. о год. 6-ій вечора в залі ОУВФ при 315 Схід 10 вулиця. Перед діловими нарадами д-р Анатолій Бедрій виголосить доповідь на тему: „Актуальність політики АБН в світлі найновіших крайових матеріялів".

УККА ІНТЕРВЕНІЮВАВ В АМЕРИКАНСЬКІЙ МІСІЇ ДО ОН В СПРАВІ ПЛЮЩА Й МОРОЗА

Ню Йорк, Н. И. (УККА). — В четвер, дня 28 лютого цього року, делеґація Українського Конґресового Комітету Америки була прийнята на 40-мінутній авдієнції в Американській Місії до Об'єднаних Націй в Ню Йорку, під час якої передано два меморіяли УККА для представлення голові Комісії Прав Людини при Об'єднаних Націях д-рові Феліксові Ермакорі. В склад делеґації УККА входили: адв. Іван Робертс, правний дорадник Екзекутиви УККА, мґр Іван Базарко, екзекутивний директор УККА та д-р Володимир Душник, член Екзекутиви УККА та редактор „Українського Квартальника". Делеґацію УККА прийняли п. Гай Віґінс, заступник американського представника до Об'єднаних Націй, амбасадора Джона Скалі, та Филип Гофман, представник президента Ніксона в Комісії Прав Людини.

Оба меморіяли на пропозицію Американської Місії, висловлену ще перед авдієнцією, заадресовано до д-ра Фелікса Ермакори, теперішнього голови Комісії Прав Людини в Об'єднаних Націях. Речник Американської Місії передасть офіційно меморіяли д-рові Ермакорі з проханням піддати їх на наради в теперішній сесії Комісії Прав Людини при Об'єднаних Націях, які відбуваються щоденно до 10-го березня ц. р.

Один меморіял УККА з датою 27 лютого 1974 року відноситься до двох осіб: Валентина Мороза та Леоніда Плюща, які у висліді тюремних знущань є близькі смерти. Меморіял цитує заклик академіка А. Сахарова, який він вислав з Москви 18-го лютого цього року до 1) Міжнародного Червоного Хреста, 2) Міжнародного Комітету для Оборони Прав в СССР і 3) Міжнародної Ліґи для Прав Людини в Ню Йорку. Це повносторінковий заклик, присвячений виключно особі „Леоніда Плюща бувшого науковця Української Академії Наук в Києві". Цей заклик підписали, крім академіка Сахарова, його дружина д-р Елена Боннер, Тетяна Велікanова, Сергій Ковалев (біолог), Андрій Твердохлебов (фізик) та Тетяна Ходорович (мовознавець), Названі науковці у своєму закликові пропонують створення Міжнародної Комісії для перевірки психіятричного шпиталя в Дніпропетровську та здоров'я Леоніда Плюща і перевезення його до якоїсь лічниці закордоном, де він зможе врятувати своє життя.

Меморіял УККА апелює до Комісії Прав Людини при Об'єднаних Націях, щоби вона негайно інтервеніювала в совєтському уряді про випущення на волю Валентина Мороза та Леоніда Плюща та добитися їхнього перевозу до закордонного шпиталю, де вони „могли б відбудувати їх здоров'я та врятувати їх життя".

„Ані Мороз, ні теж Плющ", — сказано в меморіялі — „не є злочинцями: навпаки вони є молодими ідеалістами, які щиро вірять в принципи справедливости та свободи. Ми закликаємо Вас вжити всіх заходів для врятування життя тих двох молодих українських інтелектуалістів".

Другий меморіял УККА з датою 22 лютого 1974 року обговорює справу русифікації України, трактування українських в'язнів - жінок і нищення українських православних церков та монастирів. У висновках УККА прохає Комісію Прав Людини піддати справу переслідування українського народу і його чільних інтелектуалістів і заборону релігійного життя в Україні до розгляду на засіданні Комісії Прав Людини при Об'єднаних Націях.

Представник Американської Місії, переглянувши оба меморіяли і познайомившись з їх змістом, запевнив делеґацію УККА, що Місія в імені Уряду ЗСА поробить всі можливі заходи в справі розгляду тих меморіялів в ОН.

В розмові заторкнено багато інших справ зв'язаних з історичним відношенням Україна — Росія та життям української етнічної групи в Америці.

Меморіяли підписали: президент УККА проф. Лев Добрянський, екзекутивний віцепрезидент Иосип Лисогір, екзекутивний директор Іван Базарко і секретар Ігнат Білинський. Копії цих меморіялів переслано президентові Ніксонові та державному секретареві Г. Кіссінджерові.

Праця д-ра В. Трембіцького про український гимн появилася у видавництві оо. Василіян в Римі

Рим. Італія. — у видаваній оо. Василіянами першій секції другої серії „Записок ЧСВВ", як 27-ий том праць цієї секції, появилася окремим книжковим виданням праця українського еміґраційного історика, автора багатьох досліджень з історії української державности й геральдики д-ра Володимира Трембіцького п. н. „Український гимн та інші патріотичні пісні". На зміст цієї 126 - сторінкової праці склалися три розділи: Історично-ідеологічні елементи історії гимну, ґенеза, розвиток і доля українського національного гимну та про національні гимни інших народів. Попереджена праця вступом автора із з'ясуванням важливости дослідження історії українського національного гимну „Ще не вмерла Україна", 110-та річниця постання якого припадала в 1973 році. Завершується добре видана з численними таблицями й ілюстраціями книжка показником імен та 5-сторінковим резюме англійською мовою. У передмові від автора сказано, що „Свобідні нації, вшановуючи роковини своїх гимнів, присвячують йому окремі та наукові чи ювілейні праці... З такої нагоди відслонюють пам'ятники творцям слів до гимну та музики до тексту гимнової пісні. В сучасній Україні такі ювілейні видання неможливі. Лише політична еміґрація спромоглася, в деякій мірі, відзначити ювілей нашого гимну, тобто його столітнього існування, як репрезентативної національної пісні". Книжка д-ра В. Трембіцького про український національний гимн є першою того роду історично-політичною працею в українській науковій літературі. Присвячена 100-річчю НТШ. Замовляти її можна і видавництві оо. Василіян в Римі: PP. Basiliani, via S. Giosafat 8, Roma, Italia, Europe.

ВІД ЦІЄЇ СУБОТИ ЗРОСТУТЬ КОШТИ ПОШТОВИХ ПОСИЛОК

Вашинґтон. — Починаючи від суботи, 2-го березня, кошти поштових посилок різного роду зростуть на два центи. Таким чином, пересилка листа „першої кляси" коштуватиме 10 центів замість дотеперішних 8, а кошти пересилки листа летунською поштою зростуть із 11 до 13 центів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n. Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Даремні розрахунки

З „видворенням" А. Солженіцина із Советського Союзу погромницька кампанія проти цього видатного письменника й відкривача правди про жорстокі злодіяння советської системи не припинилася. Каґебівський режим продовжує розправлятися з Солженіцином, як із „зрадником" і „запроданцем", щоб здескридитувати його не тільки в опінії громадян СССР, але також в очах російських еміґрантів й усяких прогресистів у вільному світі.

Вже під час перебування Солженіцина на Заході, в Німеччині і згодом у Швайцарії, появилася у московській „Літературній газеті", що є офіційним органом Союзу Письменників СССР, в числі 8-ім з 20 лютого ц. р. довжезна стаття доктора історичних наук Н. Н. Яковлева під назвою „Запроданець: про зрадницьку діяльність А. Солженіцина". Одночасно із цим статтю Н. Н. Яковлева передруковано в числі 13-му, за лютий 1974, ославленої газетки „Советського комітету культурних зв'язків із співвітчизниниками за кордоном", що появляється під назвою „Голос родіни". Передруковано цю статтю під зміненою відповідно для советських пропаґандистів назвою: „Запродавець і простак".

Викидаючи насильно Солженіцина з СССР, кремлівський режим, що його очолюють такі сталіністи, як Брежнєв, Косиґін і Підгорний, мав на меті відірвати його від народу й землі, на якій він народився і цим позбавити його безпосереднього зв'язку із духовістю й долею його земляків і не дати йому змоги виступати в їх обороні перед беззаконням накинутого народам СССР злочинного режиму. З другого боку, кремлівські самодержці розраховували й розраховують на те, що викинутий із СССР Солженіцин вже не матиме того значення для вільного світу, що його він мав, перебуваючи в Советському Союзі, і що його таким чином у світовій опінії скоро забудуть. Коротко кажучи, режим поставив собі метою здескридитувати Солженіцина і в очах людей СССР і в опінії усього західнього світу і вбити його морально, як людину відірвану від своєї землі й народу.

Розрахунки режиму, як звичайно, будуть даремними. Не тільки мистецьке слово Солженіцина, але й виявлена ним правда залишаться живими і тривалими. Їх не вбити ніякими знеславлюваннями і наклепами.

Принцип багатокультурности

Союз Українських Студентів Канади виготовив і передав з датою 18 лютого Канадській Радіо-телевізійній Комісії меморандум з вимогою до Комісії доручити Канадській Радієвій Корпорації (CBC) „зорганізувати у своєму засягу багатокультурну і багатомовну секцію, відповідальну за планування і введення в життя радіо мовлень мовами іншими як англійська і французька, включаючи зокрема українську мову".

Меморандум Союзу Українських Студентів Канади є об'ємистим, дуже добре обґрунтованим документом, в якому провід українських канадських студентів не тільки з'ясував погляд нашого студентства на зазначену тему, але накреслив своєрідне „політичне вірю", коли йдеться про відношення до внутрішньої політики канадського уряду на відтинку т. зв. багатокультурности. Порушена в меморандумі проблема має незвичайно велике значення для українського поселення в Канаді, враховуючи його число і місце серед усього населення Канади. Не менше важливою є вона і для справи політики багатокультурности в загальному, якщо ідея багатокультурного суспільства, побудованого на цілій системі етнічних спільнот (етнічних „мікроспільнот" у відношенні до канадської „макроспільноти") має справді закріпитися з користю для канадської держави і окремих етнічних груп.

На окрему увагу заслуговують уточнення, що їх поробили автори меморандуму на тему самої концепції багатокультурности. Хоч в меморандумі стверджується, що йдеться тут про виключно „канадський феномен", то, на нашу думку, міркування на тему багатокультурности в Канаді можна поширити з меншими, чи більшими змінами на деякі інші країни, де є українські поселення, зокрема на ЗСА, де останніми роками почався відворот від концепції країни як „перетоплювального казана" і де ми є свідками щораз сильнішого наголошування важливости збереження і розвитку окремих етнічних елементів та етнічних культурних цінностей, як складової частини загальноамериканського суспільства. Питання багатокультурної основи американського суспільства стає сьогодні в не меншій мірі актуальним, як це маємо в Канаді, що повинно привернути основну увагу провідних кіл української етнічної групи в ЗСА. За два роки ЗСА відзначатимуть 200-річчя з дня проголошення незалежности. Ці роковини повинні дати поштовх для окремих етнічних груп, в тому й української, перемислити своє місце і свою ролю в загальноамериканському контексті в минулому і на майбутнє.

На пленумі Спілки Журналістів СССР тільки „схвалювали"

Москва. — Як повідомляє пресова аґенція ТАСС, в Москві 12-го лютого ц. р. відбувся пленум Правління Спілки Журналістів СССР, на якому головну доповідь виголосив головний редактор газети „Правда" М. В. Зимянін. У доповіді і у виступах промовців було „визначено конкретні завдання, що їх мають розв'язати працівники преси у світлі постанови грудневого Пленуму ЦК КПРС, положень і висновків, які містить промова генерального секретаря ЦК КПРС товариша Л. І. Брежнєва". На з'їзді виступали з промовами, або брали участь в дискусії цілий ряд секретарів Спілки Журналістів СССР і ... „одностайно схвалили діяльність ЦК КПРС, його Політбюро і особисто генерального секретаря ЦК КПРС Л. І. Брежнєва про втіленню в життя історичних рішень XXIV з'їзду партії в галузі внутрішньої і зовнішньої політики." З повищого повідомлення виходить ясно, що пленум Спілки нічого не радив, нічого не вирішував, а тільки потвердив ухвали ЦК КПСС і „особисто" Леоніка Брежнєва та запевнив всевладну партію, що „докладе усіх зусиль, щоб використати засоби масової пропаґанди для мобілізації трудящих на дострокове виконання планів п'ятирічки".

М. Данилишин

НЕЗАВИДНА СИТУАЦІЯ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

Південна, чи так звана Латинська Америка, не зважаючи на часті революції та постійні державні перевороти і землетруси, населенням постійно зростає та намагається унормувати економічний стан її поодиноких держав, що не мають стабільної валюти і не можуть дати належні соціяльні забезпечення для постійно зростаючого числа своїх громадян. Правда, деякі держави Латинської Америки мають великі природні багатства, але їх належно не використовують з тих причин, що не мають для цього відповідних фондів, а також машинерії та фахівців, а деякі з них мають навіть труднощі з експортом своїх рільничих продуктів, бо не мають відповідної торговельної фльоти та змушені оплачувати великі кошти перевозу, що відбивається на їх державних бюджетах та фінансах.

Крім економічних проблем, деякі держави Латинської Америки мають між собою пограничні спори як Арґентина та Уруґвай, чи Арґентина і Чіле на підбіґунових полосах. Арґентина має претенсії до островів Мальвінас, які є в посіданні Англії, і цей довголітній спір опинився в ОН, які домагання Арґентини уважають правильними а Англія збуває це мовчанкою. Болівія висуває побажання дістати доступ до океану через Чіле, або евентуально через Арґентину, і в тих справах між заінтересованими ведуться пожвавлені переговори. Знову ж Арґентина, Бразилія і Параґвай роблять заходи та домовлення, щоб спільно побудувати в пограничних полосах гідростанції для продукування „високострумної" електрики, але для побудови потрібно рівно ж грошей, фахівців та машинерії, а головно міжнародніх зґоворень для спільного побудування та експлуатації таких коштовних споруд.

Саме тепер Арґентина веде переговори з представниками „БІД" (Міжамериканський Банк Розбудови), щоб одержати фонди для розбудови своєї промисловости в сумі 756 мільйонів долярів на довголітню та низькопроцентову позичку. В Буенос Айресі перебуває також торговельна місія СССР, яка заінтересована в побудові тих же „міжнародніх гідростанцій" та в закупі збіжжя і сирових шкір. Про можливості торговельних зв'язків із совєтами теперішній президент Арґентини Х. Д. Перон заявив, що коли вільно Ватиканові переговорювати з большевиками, а президентові Ніксонові переговорювати з Брежнєвим та Громиком, то Арґентина також має вільну руку робити торговельні договори зі Совєтами, бо такі дадуть Арґентині певний і корисний збут на її товари, що їх дотепер закупляла Америка і на них заробляла як посередник, відпродуючи їх Москві.

В основному Латинська Америка потребує фондів на розбудову промисловости майже всіх її держав, а в додатку деякі з тих держав потребують припливу нової іміґрації, що звичайно є головним чинником поступу та розбудови не лише промисловостей, але й рільництва. Власне рільництво є основним багатством Арґентини і Бразилії, які мають величезні простори дуже родючої землі, що стоїть пусткою, а вона могла б прогодувати більшу частину населення всієї земної кулі. Здається, що Арґентина робить певні заходи для поселення певного числа японської еміґрації, яка є дуже працьовита та продуктивна, але зате дуже відпорна на асиміляцію і вона буде спрямована до менше заселених провінцій та забезпечена договорами обох заінтересованих держав.

Слід зауважити, що між Арґентиною і Бразилією ведеться змаг за політично-економічний провід Латинської Америки. В додатку, Бразилія висуває свої претенсії до частини Антрактиди, де рівнож мали б бути величезні поклади мінералів, а головно нафти, брак якої відчуває тепер ціла Америка та Европа.

Реасумуючи це все і за словами президента Х. Д. Перона — Латинська Америка творить тепер „третю силу", яка в недалекій будуччині може відіграти важливу ролю в збереженні рівноваги на міжнародній шахівниці.

Сенатська комісія проголосувала привернути кару смерти

Вашингтон. — Сенатська юридична комісія в середу, 27-го лютого, проголосувала законопроєкт, який пропонує привернути кару смерти за деякі категорії злочинів, а саме за державну зраду, шпигунство та навмисне вбивство. Крім того, члени цієї комісії рішили, що коли б у випадках викрадення людей та схоплення літаків наступила смерть, то спричинники також підлягали б карі смерти. Цей законопроєкт був виготовлений Білим Домом і переданий на розгляд обох Палат Конґресу. Наразі жадна комісія Палати Репрезентантів ще над ним не голосувала. Як відомо, не тільки федеральний уряд, а також багато стейтів видвигнули пропозиції привернути кару смерти. Досі понад 20 стейтових леґіслятур проголосували привернути цю кару за деякі категорії злочинів.

І. Вовгук

ПРИСУД БОЛЬШЕВИЗМОВІ

(3)

Єдинодержавна політика кремлівського ханату за брежнєвського владування, ідучи за заповітами Ілліча, проголосила війну українській національній ідеї, як і інших не-русских націй імперського комплексу СССР. Здійснюючи програму єдинодержавства великої Русі, всевладна партія імперії лоскоче національну гордість вже не тільки великорусских пролетарів, а „всього великого русского народу", ставлячи знак рівности між інтернаціоналізмом і російкістю. На 24 З'їзді Л. Брежнєв проголосив це, як програму в будові комунізму за доби „зрілого соціялізму", що „його (русского народу — І. В.) революційна енергія, самовідданість, працьовитість, глибокий інтернаціоналізм справедливо здобули йому глибоку пошану всіх народів нашої соціялістичної вітчизни" — (Л. Брежнєв. „Звітна доповідь ЦК КПСС на 24 з'їзді партії".)

Від того й почалась теперішня політика ханату наступальної боротьби проти національних ідей не-русских націй. Лоскочучи національну гордість „великого русского народу з його глибоким інтернаціоналізмом", керівництво всевладної партії шукає оперта своєї політики уніфікації націй у „великого русского народу". Обрусительна політика Кремля ведеться за політичною формулою: „Серце вітчизни (отечества) — Москва, серце братерства (інтернаціонального — І. В.) — Росія". В серпні мин. року при нагороджені РФСР „Орденом дружби" було підкреслено „історичну закономірність" брежнєвського великодержавства, з його опертям на вибраний нарід. В „Ізвєстіях", урядовому органі, стверджено, що „все передове, справді народне, що народжувалося на окраїнах країни, завжди тяглося до Росії, до русского народу".

Цю видуману в імперському штабі „притягальність" Росії і русского народу А. Солженіцин перекреслює. Великий письменник-гуманіст в „спробі художнього досліду", показавши океан горя, завданого націям і народам в ім'я великодержавства СССР — колиськоі Росії, твердить, що „Ця війна, взагалі нам відкрила, що найгірше на землі бути росіянами". В лайливому лементі московської преси, організованому проти автора „ГУЛаг", виділяється гнів „Правди" і „Літературної газети" за наведений вище вислів. „Правда" і „Літературна газета", називаючи автора „зрадником", „літературним власівцем", вбачили в в окресленні неприязні до русского народу „патологічну ненависть до країни, де він народився і виріс, до соціялістичного ладу, до совєтського народу" („Літературна газета" за 1. 16, „Правда" за 1. 14 1974).

Якийсь вельможа, що підписав себе „літератором", вбачив у наведеному твердженні „клевету на русску людину", „осквернення рускої душі".

Орган ЦК КПСС „Правда" з лютого ненависно накинувся на А. Солженіцина за те, що він буцімто, „як і в „Пирі переможців" глумиться над жертвами, що їх зазнав совєтський нарід у війні проти фашизму, виправдує злочини власівців і бандерівців" („Правда" 1. 14. 74). Як і „Ізвєстія", „Правда" і „Літературна газета" та інша советська преса, в своїй ненависті і злобі, далекі від правди. Автор „ГУЛагу", досліджуючи події в сатанинській системі московського царства пише про „Власівщину", „що для світової історії це явище небувале: щоб кілька сот тисяч людей, віком 20-30 років стали зі зброєю проти своєї батьківщини в союзі з найлютішим її ворогом". Система великодержавного деспотизму і сваволі її володарів привела людей до висновку: стати зі зброєю проти імперської деспотії.

Описуючи чисельні потоки, якими наповнювано „Архіпелаг ГУЛаг" на протязі півстоліття большевицького владування, автор кілька разів зупиняється на національних потоках, пригадуючи, як по сточних трубах московського царства гнали нації, щоб у мерзлотах північ заморозити національні почуття не-русских націй, воюючи з національними ідеями. Вдруге автор пригадує читачеві національний „потік" після останньої війни. „Не забуто було і потоків національних. Весь час двигався, взятий на гарячому, з лісів, де була битва, потік бандерівський. Одночасно одержували десятки і п'ятірки (років — І. В.) та табори і поселення всі західно-українські селяни, що якось зустрічались з повстанцями: хто пустив їх переночувати, хто нагодував їх раз, хто не доніс на них". Описавши так „потік" з першого етапу української війни за державну незалежність в 40 роках, автор продовжує, що після мілітарної перемоги над УПА „З 50 років заряджено було і потік бандерівських жінок, — Їм клеїли по десятці за те, що не доносили щоб скоріше доконати чоловіків".

Подібне ділялось і в Прибалтійських республіках. Після розправи над Латвією і Естонією за їхній національний спротив, Москва переводила „соціяльну профілактику, щоб забезпечити колективізацію". Для того з трьох республік цілими етапами везли в сибірські простори горожан і селян. В останні роки війни були декретовані дозволи вживати при допитах „широкий діяпазон тортур". Сюди попали націоналісти, особливо — українці і литовці"... Тортури мали улегшити „соціялістичному правосуддю імперії розправи над національними спротивами і боротьбою підкорених націй, а особливо в розплутуванні ниток „підпільного ланцюжка".

Правда А. Солженіцинового показу, як атомова бомба, не лишає каменя на камені в системі большевицької сваволі, починаючи з самого Ілліча, непомильною догматикою якого намагаються прикрити розриви і порожнечі системи в часи брежнєвського владування. Незаперечними фактами А. Солженіцин доводить, що м'ясорубка, в якій знищено кільканадцять мільйонів, „прославляючи велику Русь", почалися не за Сталіна, після утвердження його на пролетарському престолі „імперського комплексу" СССР, як намагаються переконати світ держиморди імперії, плекаючи міт про культ особи, а її започаткував у жовтні „геніяльний" Ілліч. Він, організовуючи пролетарську м'ясорубку, поділив населення Росії на цілком своїх і „комахів", що потребують обробки і очистки. Для очистки русської і обробки „комахів" Володимир І. Ленін запровадив і узаконив різні форми і способи: „де посадять, де поставлять чистити виходки, де після відбуття карцеру дадуть жовті квитки", де розстрілюють тунеядця (дуже поширено за брежнєвського владування — І. В.); тут на вибір — тюрма „або заслання на найвищу примусову працю".

Для „обробки" і „очищення" багатьох груп і шарів населення (видикомах) заведено клясову ненависть сусідів, інститут закладників, що його широко застосовано у війні з національними республіками, а зокрема з селянством. Це ж „геніяльний" стратеґ імперського соціялізму у війні за збереження цілости придумав розстрілювати за списками. І розстрілювали у столичних містах, містах, містечках і селах. Володимир Ілліч Ленін видумав і нову формулювку для розстрілу політичних ворогів (меншовики і есери — І. В.) і написав — „що на мою думку треба посилити застосування розстрілів ... і знайти формулювку, яка зв'язує діяльність людей з міжнародньою буржуазією".

Ледве чи можна мати ще сумнів після доведення автора „ГУЛагу", що Сталін, організувавши імперську м'ясорубку, в якій перемелювано і „соратників" Леніна, приписуючи їм зв'язки з міжнародньою буржуазією, здійснював задум Ілліча, ідучи його слідами.

Навіть сучасне „лікування" в особливих заведеннях не є новиною, а тільки відміною ленінського винаходу „відповідно до духу часу" — доводить автор, досліджуючи оказину історію большевизму.

(Закінчення буде)

З НАШИХ БУДНІВ

Вечір з перешкодами

Авторові цих закручених рядків прийдеться хіба ще раз позичати в Сірка очей і тяжко вибачитися перед шановними торонтцями, за те, що він знову схрунив і не приїхав на свій авторський вечір до Торонта, в дні 2-го лютого ц. р. Та цим разом сталася перешкода вищого порядку, важливіша за всі грипи, „вайруси" і т. д. Цією перешкодою була жіноча проблема, торішнє — 30-літній ювілей заслуженого органу Союзу Українок Америки „Нашого Життя", в котрому-то органі підписаний працює в харктері головізго співробітника і на ювілейному вечорі в Ню Йорку мав доволі відповідальну функцію: продавав свою книжку і роздавав автографи.

В цьому місці треба підкреслити надзвичайну льояльність й стриманість нашого жіноцтва, поскільки жадна з товаришок пера не принесла на той вечір власної книжки, даючи в той спосіб зелене світло одному авторові - мужчині. З цього боку трактуючи справу, — наш визвольний жіночий рух, якщо такий існує, відзнагається направду великим лібералізмом.

А втім, нижче підписаний не є стовідсотково впевнений, чи він мусить дуже вибачатися за своє „хруніство", бо є познаки, що деякі друзі-торонтці навіть вдячні йому за те, що він на той авторський вечір не прибув... В одному з листів, наприклад, добрі друзі, ще з Старого Краю, ось що пишуть на цю тему:

„Ми вельми зраділи, коли вичитали в „Нашій Меті" новинку про Твій авторський вечір в залі школи св. Миколая, але скажу Тобі правду, що нам особисто та й нашим дітям просто неможливо було б прийти на цю імпрезу. Бо скажи, як?.. 2-го лютого був у Торонті річний Баль Українського Лікарського Т-ва, а ми, як знаєш, маємо доньку на виданні і таких нагод, як лікарські балі, не можемо пропускати! Але ж того самого дня продовжувались сесії Третього Музичного Фестивалю, в якім брав участь наш син-скрипаль, то ми з жінкою мусили розділити свої сили: вона пішла з сином на Фестиваль, а я з донькою на Баль. Це правда, що в нас ще була в резерві бабуня, але цим разом дорога „Бабця" зробила нам несподіванку: пошила собі вишивану сукенку та й потьопала на Вишивані Вечерниці до Українського Дому на Крісті, і там, кажуть, мала такі успіхи між сужівцями, що ми тепер самі не знаємо, кого скорше видаватимем заміж: бабуню, чи доню?.. Але, якби стався якийсь „екоідент" з бабунею, тоді Ти обов'язково мусиш приїхати до нас на весілля, не дивлячись на жадні перепони!"

Колись, в Старому Краю, в таких випадках говорили: „Якщо мус, — то з охотою".

І к е р

П. Заярський

УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗНІ В СПОГАДАХ ІЗРАЇЛЬСЬКИХ ІМІҐРАНТІВ

1

Останнім часом з'явилося кілька цікавих публікацій, в яких подано цінний фактичний матеріял про українських політичних в'язнів, про тяжкі умови їх життя у советських концтаборах, про їх муки і страждання, про героїчну витривалість і нескореність. Тут подано характеристики окремих груп і осіб, відомих і невідомих. Особливий інтерес становлять цінні фактичні дані про таких відомих українських діячів і політичних в'язнів як митрополит Йосиф Сліпий, Михайло Сорока, Юрій Шухевич, Катерина Зарицька, Святослав Караванський, Валентин Мороз та інші. Автори цих спогадів і публікацій — жиди, що чудом вирвалися в „обітовану землю" — в Ізраїль після багатьох років перебування в тюрмах і концтаборах СССР, де вони мали нагоду зустрічатися з українцями і разом із ними ділити гірку долю жертв жорстокого каґебівського знущання й терору.

Спочатку подамо короткі відомості про авторів. Юлій Борисович Марґолін — автор книги „Путешествие в страну Зе-Ка" (Ню Йорк, В-во ім. Чехова. 1952) — в червні 1940 року був заарештований під час масових арештів втікачів із Західньої Польщі і пробув у концтаборі в районі Біломорсько-Балтійського каналу п'ять років. Репатрійований до Польщі 1946 р. Потім виїхав до Ізраїлю.

Авраам Шифрін — автор книги „Четвертий вимір" (Мюнхен. „Сучасність" 1973. Переклав з російської мови В. Кобрин) — пробув десять років у тюрмах і концтаборах та три роки на засланні в Караґанді. Року 1970 А. Шифрінові пощастило виїхати до Ізраїлю.

Анатолій Радиґін — автор нарису „Епізоди з мордовських концтаборів" (Лондон. „Визвольний Шлях", 11-12, 1973. „Сучасність" (Мюнхен) 1, 1974) пробув вісім років у Владимірській тюрмі та три роки в Мордовських таборах суворого режиму. Вийшовши на волю в 1973 р., добився дозволу виїхати до Ізраїлю.

Ізраїль Клейнер — автор спогадів „Анекдотична трагедія" (Частина цих спогадів надрукована в ж. „Сучасність" 7-8, 9, 10, 11, 12, 1973. Повний текст незабаром буде надрукований окремим книжковим виданням). Ніяких біографічних матеріялів про І. Клейнера не опубліковано.

Ізраїль Клейнер висловлює віру в те, що „українці ще скажуть своє вагоме слово". Торкаючись українсько-жидівських взаємин, Клейнер з задоволенням відзначає, що за останні роки „створилася значна верства української інтеліґенції, що має цілком інший погляд на проблеми України і українсько - жидівських відносин". Зокрема він згадує тут виступ Івана Дзюби на захист жидів. „Дзюба тоді вразив усіх промовою, — каже Клейнер, — яку варто прочитати. Прочитайте, панове (або ще раз прочитайте). Це суттєве для розуміння подій, що відбуваються і відбудуться у майбутньому" („Сучасність", 7-8 1973, стор 224).

Юлій Марґолін згадує один епізод у концтаборі. Одного зимового вечора у таборовому бараці він звернув увагу на в'язня, знеможеного голодом, холодом, тяжкою непосильною працею.

Марґоліна вразило, що цей нещасний жалюгідний „доходяга" сидів, скорчившись у своєму залатаному старому бушлаті й тихо шептав початок „Іліяди" Гомера.

„Хто ви? — Звідки ви знаєте Гомера? — із здивуванням запитав в'язня Марґолін.

І далі Марґолін пише: „Інвалід розплющив очі й дивився на мене з не меншим здивуванням. Ми познайомилися, а потім розговорилися, а потім стали великими друзями.

Микола був для мене зовсім новою людиною, із особливого світу. Це був українець із Дніпропетровська... За фахом учитель української мови, за душевним складом м'який мрійник і бібліофіл. (дома в його приватній бібліотеці було 2000 книжок). До табору він попав за „націоналістичний ухил".... Він сидів уже 6 років — і тримався добре". Далі Марґолін розповідає докладно про прихильне й сердечне ставлення Миколи до нього, про те, як Микола в різних дрібницях завжди допомагав йому, про те як він ознайомив його із скарбами української культури. „Його культ українського слова передався мені", зазначує Марґолін. „Я відчув, — каже він, — що маю спільника в бараці й прив'язався до нього з усією ніжністю й подякою, на яку було здатне моє ослабіле, здичавіле серце". Щоб якось віддячитися, Марґолін став учити Миколу англійської мови.

„Микола умів учитися — зазначає Юлій Борисевич. „Через три місяці він уже не потребував моїх лекцій. Він виявив залізну упертість і старанність, — справжню українську упертість. Опівночі, коли барак спав, він прокидався, спускався з верхньої нари до стола, на якому горів тьмяний каганець, і з кам'яним гостроносим обличчям сидів годинами над підручником. Весною він уже читав самостійно англійські книжки.... У советському таборі були братами жид і українець, і я зрозумів, що можна співчувати цьому народові, найбільш музичному й найбільш нещасному серед слов'янських народів. Українська народна пісня — одна з найбагатших у світі, і кількістю населення українці не поступаються перед французами, але... ніколи цей народ не був вільним. Прийде ще час, коли українці і жиди зустрінуться на світовій арені, не в концтаборі і не в умовах погрому або нелюдського політичного гніту, а як вільні народи. Микола міг би бути діячем жидівсько - українського зближення або культурного зв'язку. Але слід його пропав у підземному царстві".

(Продовження буде)

КОНВЕНЦІЙНІ ДЕЛЕГАТИ УНСОЮЗУ Й КАНДИДАТИ НА НИХ! СТАТУТ УНС ВИМАГАЄ, ЩОБ КАНДИДАТ НА ДЕЛЕГАТА „ВИЯВИВ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ ТА РОЗВИТКОВІЙ ПРАЦІ УНС", А 80-РІЧНА ТРАДИЦІЯ ВИМАГАЄ ВІД КОЖНОГО ДЕЛЕГАТА ПРИДБАТИ ПЕРЕД КОНВЕНЦІЄЮ ЩОНАЙМЕНШЕ „ДЕЛЕГАТСЬКУ ДЕСЯТКУ" НОВИХ ЧЛЕНІВ УНС. ПОДБАЙТЕ ПРО НЕЇ НЕГАЙНО!

УВУ ВІДЗНАЧИВ ПРАЦЮ...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

Апост. Столиці — пізніший куріяльний кардинал Мареля. Завдяки тому, Свято належало до наших найвдаліших міжнародних виступів. Своїх зв'язків не поривав Владика і тоді, коли українці-католики у Франції отримали власного Владику-Екзарха, Кир Володимира Маланчука, ЧНІ (1960 р.). М. ін. це йому завдячував УХР успіх при збиранні підписів в обороні тодішнього в'язня Митрополита-Ісповідника Кир Йосифа, коли то 25 французьких інтелектуалістів (в тому числі 8 членів Академії Безсмертних) і 113 послів підписали петиції. Контакти продовжувалися й тоді, як Владика виїхав до князівства Монако на тамошнього Владику-Ординарія, але вони набрали іншого характеру. Владика отримав дуже старанне образування: він є доктором теології, магістром філософії та магістром прав. Спочатку був він назначений професором славетної паризької духовної семінарії Сен-Сюльпіс, і там міг продовжувати свою наукову працю. Але не переривав він своїх дослідів та писань і в часі своїх численних пізніших завдань (як Владика-Генеральний Вікарій Парижу, чи в Монако, чи згодом як Апостольський Нунцій). Його наполегливій праці завдячуємо бл. 12 книжок, при чому деякі спеціяльно цікаві для українців, бо у своїх писаннях автор часто звертався до питань Сходу, Східньої Церкви та єдности Церкви в погляду екуменічного способу мислення. Він спеціяльно прихильний для Православної Церкви. В цих писаннях нераз звертав він увагу й на Україну, в якій він вбачає природній поміст між Заходом та Сходом. Окрему студію присвятив він ролі Києво-Могилянської Академії, яка то студія вийшла у французькій мові у „Записках Дому Української Науки в Мюнхені" та — згодом — окремою відбиткою у виданнях УВУ. Декілька разів вертався він до постаті Великого Митрополита Андрея. В часі Сковородинських святкувань виготовив він дві версії про нашого філософа, якого порівнював він до Жана-Жака Руссо, з тим, що вище він поставив нашого Мислителя, життя якого було продовженням його науки, коли у його швайцарського сучасника не ставало сили, щоб у житті примінювати свої засади. Одну версію читав Архиєпископ Рюпп м. р. у Парижі в Католицькім Інституті, другу — німецьку — таки в самому УВУ, у Мюнхені.

За всі ті заслуги Професорська Колегія Філософічного факультету признала йому титул почесного доктора УВУ. Заслуги були представлені у слові Ректора, як теж у листі-привіті Декана Філософічного факультету, проф. д-ра О. Кульчицького, який на саму промоцію не зміг приїхати із Сарселю.

Промоцію перевели — крім ректора — проф. Ю. Бойко (що заступив відсутнього Декана) та доц. д-р Г. Васькович, що відчитав грамоту-номінацію. Сам відзначений був глибоко зворушений виявом вдячности супроти нього, яку назвав він одною із основних християнських чеснот.

Першим вітав нового доктора УВУ Кардинал Мюнхену Юліян Депфнер, що одночасно відзначив відповідальну ролю УВУ на полі міжнародного співжиття народів, — зокрема на терені Баварії. Листа-привітання прислав другий Кардинал, Франсуа Марті із Парижу, а треба сказати, що з Парижу прийшла привітальна телеграма також від українського Владики Парижу — Екзарха Володимира Маланчука й від канцлера о. шамб. М. Левенця. Зараз після мюнхенського Кардинала промовив місцевий український Владика Кир Плятон, а о. протопресв. Палладій Дубицький, виступивши від УАПЦ, наголосив заслуги Відзначеного та УВУ для екуменізму. Із світських промовив перший в імені баварського уряду мін. радник Зацґер із міністерства праці й соціяльного ладу, при чому ще прийшла телеграма від самого міністра, перешкодженого в тому часі. Також Мюнхенський посадник Кронавіттер переслав листовні побажання, уповноваживши одночасно шкільного радника, проф. д-ра А. Фінґерлє, давнього та випробуваного приятеля українців, репрезентувати місто на святі. Проф. Фінґерлє у надзвичайно теплому слові вказав, що Мюнхен не був би Мюнхеном, якщо б не мав того роду установ, як УВУ, що є виявом щирих змагань міста до своєрідної інтернаціоналізації. Від німецького наукового світу виступив проф. д-р Г. Штадтмюллер, а НТШ вислало телеграму із Парижу. До речі із Парижу наспіли ще привітальні телеграми також від інших установ, які тісно співділали із Владикою — від Делеґатури УВУ (за підписом проф. Кульчицького) та від крайового УХР (інж. О. Мельникович); вітав телеграмою також теперішній Ген. Вікарій, що прийшов на зміну Владики Рюппа, протонотарій М. Декамп. Від української спільноти виступив президент ЦПУЕН та КОУГЦ — мгр. А. Мельник. Потім ще промовив п. Бляво як президент Німецько-українського Т-ва і д-р г. к. УВУ И. Маврер (до речі університетський товариш із єзуїтської Колегії у Франкфурті Аєпп. Рюппа).

Після привітів і побажань, прочитав сам Відзначений свою інавгураційну доповідь н. т. „Андрей Шептицький — відблиск духової долі України", що була зразком французької легкости та ясности, і відбивала одночасно тепле ставлення доповідача до одної з найвизначніших постатей нашої церковної історії та до Східньої Церкви. Доповіді вислухали по береги виповнена заля УВУ. Свято, яке не зважаючи на багату програму й довгу чергу гратулянтів (крім референтів 9 вітань!), тривало не цілих дві години, закінчилося традиційним „Ґавдеамус" та „Многоліттям".

ГОЛДА МЕІР ТАКИ СФОРМУВАЛА НОВИЙ КАБІНЕТ

Єрусалим. — В останній хвилині прем'єр-міністер Ізраїлю Голда Меїр таки зуміла сформувати новий уряд Ізраїлю, який складається з коаліції меншости — незалежних лібералів і інших малих партій. Її намагання договоритись з Народньою релігійною партією не увінчались успіхами, а переговорювати з партіями правого напрямку згуртованих в т.зв. „Лікуд" Голда Меїр відмовилась. Помимо попередніх заяв міністра оборони Моше Даяна, що він не візьме участи в уряді який буде сформований без „Лікуд", Голда Меїр все одно запропонувала йому становище в своїм уряді.

РОЗВ'ЯЗАЛИ ПРОБЛЕМУ УРЯДУ НА КИПРІ

Нікосія. — По довгому старанні урядовим чинникам на Кипрі вдалось випрацювати таку форму державної конституції, яка буде сприємливою для грецької і турецької сторін. Конституція передбачає, що державою буде управляти президент-грек, а заступниками будуть один турок і один грек. В парляменті передбачено 60 місць для греків і 15 для турків. Над виконанням конституційних прав наглядатиме Найвищий суд країни. В компетенції віцепрезидентів лежить також зорганізування екзекутивного уряду.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого нам

бл. п. Родіона Іванчуха

зложили на Фонд „Церква в Потребі" на руки Блаженнішого Верховного Архиєпископа й Патріярха Кир Йосифа Сліпого:

Лідія і Іван СТАСЮК	$25.00
Ольга і Маріян КУРОЧКА	20.00
Павліна і Володимир НЕВЯДОМИ	20.00
Ліля і Адріян ІВАНЧУК	20.00
Орися ПАНЧУК	20.00
Неля і Зеновій КРАМАРЧУК	20.00
Віра і Іван БУКАВИН	15.00
Анна і Юліян ПИТАК	15.00
Стефа і Іван РАКОЧІ	10.00
Христя і Роман ЛАЗОР	10.00
Володимир БІЛЕЦ	10.00
Разом	$185.00

Щиру подяку Жертводавцям складає родина Покійного.

ТОВАРИСТВО АБСОЛЬВЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ (УГА) І УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ (УТГІ) в США дістало сумну вістку, що дня 16-го лютого р. Б. 1974-го у Мюнхені відійшов у Вічність

св. п.

Д-р РОСТИСЛАВ ЄНДИК

Професор і Ректор Українського Технічно-Господарського Інституту, його відданий, визначний працівник, як у провадженню Інституту так і у його науковій видавничій чинности у р.р. 1961-1974.

Родині Покійного висловлює щиросердечне співчуття.

УПРАВА ТОВАРИСТВА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого
МУЖА І БАТЬКА

бл. п. ВОЛОДИМИРА ЧОРНОДОЛЬСЬКОГО

будуть відправлені
в Церкві СВ. МИХАЇЛА в БАЛТІМОРІ:

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в СУБОТУ, 9-го БЕРЕЗНЯ 1974 р.,
в год. 8:30 рано

ПАНАХИДА
ЗА ДУШУ ПОКІЙНОГО
в НЕДІЛЮ, 10-го БЕРЕЗНЯ 1974 р.
в год. 10:00 рано

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в ПОНЕДІЛОК, 11-го БЕРЕЗНЯ 1974 р.,
в год. 8:00 рано
в Церкві СВ. ПЕТРА І ПАВЛА
в КЛІВЛЕНДІ, Огайо

Про молитви за душу Покійного просять:
дружина — ДАРІЯ
син — АНДРІЙ з дружиною ЛЮБОЮ

В пам'ять нашого Найдорожчого Покійного деклярусмо 500.0 долярів на Фонд Енциклопедії Українознавства, видавану НТШ в Сарселі.

В глибокому смутку повідомляємо, що дня 14-го лютого 1974 р. в Черніві в Україні, після страдальского життя, відійшла у Вічність, наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ ЗЕНЮК

вдова по залізничнику, проживши 88 років.

Горем прибиті:

донька — СТЕФАНІЯ ДАНИЛЮК
з мужем ДМИТРОМ
сини: ЯРОСЛАВ з Родиною
ЛЕВ з дружиною МАРІЄЮ
ОСТАП з дружиною ІРЕНОЮ
Внуки, Правнуки
Близька і дальша Родина в Україні, Польщі та Америці

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

буде відправлена
в НЕДІЛЮ, 3-го БЕРЕЗНЯ 1974 РОКУ
в 10-ій год. ранку
в Українській Католицькій Церкві
ПРЕСВ. РОДИНИ у ВАШІНГТОНІ, Д.К.

Замість квітів на могилу Дорогої нашої Матері, складаємо 25.00 дол. на Патріярший Фонд.

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 28-го лютого 1974 року в Трентоні, Н. Дж., несподівано померла на 73-му році життя, наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ВАЛЕНТИНА МАКІВСЬКА

(з дому БОБРОВСЬКА)

народжена в селі Волявці, Коростишівського району на Житомирщині.

ПАНАХИДА — у неділю, 3-го березня 1974 року, о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Коцюпа в Трентоні, Н. Дж.

ПОХОРОН — в понеділок, 4-го березня 1974 року, о год. 9-ій рано в церкві св. Юрія в Трентоні, а відтак на Вічний Спочинок на Українському Православному Цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

У великій жалові:

Родина доньок:
АНАЦЬКІ і
СКОРУПСЬКІ
Родина внучок:
Де ЧІКО і
БАТЛЕР

В ПЕРШУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого, Незабутнього
МУЖА І БАТЬКА

сл. п.

Д-ра ІВАНА РИЖІЯ

були відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ З ПАНАХИДОЮ

в церквах:

в Церкві СВ. ПЕТРА І ПАВЛА в Клівленді, Огайо, дня 17-го лютого 1974 р. о год. 12-ій дня;
в Церкві СВ. ПЕТРА І ПАВЛА в Клівленді, Огайо, дня 18-го лютого 1974 р. о год. 8-ій рано;
в Церкві СВ. АНДРЕЯ в Бавнд Бруку, Н. Дж., дня 16-го лютого 1974 р.;
в Костелі ST. MAURITIUS в St. Moritz, Швайцарія, о год. 5:30 веч., дня 16-го лютого 1974 р.

В глибокому смутку:
ОСИПА-АННА — дружина
ОРЕСТ-МИРОН — син і Родина

Ділимося сумною вісткою, що дня 26-го лютого 1974 р., несподівано упокоївся в Бозі на 59-му році життя, довголітній член Організації Українських Націоналістів

сл. п.

ДМИТРО ВАСИЛЬКЕВИЧ

народжений в селі Коржова, пов. Підгайці, Україна.

ПОХОРОН в суботу, 2-го березня 1974 р. о год. 9-ій ранку, з церкви св. Юра, на цвинтар Cypress Hill, Queens, N.Y.

Висловлюємо глибоке співчуття Родині.

Замість квітів на Його могилу, складаємо 50.00 дол. на Український Фонд Волі.

ПРОВІД ОУН

Замість квітів на свіжу могилу
інж. ТИМОТЕЯ ЛАБИ
Побратима по Зброї та Товариша із студентських часів складаю 25.00 долярів на Фонд Українських Студій в Гарвардському Університеті.

Володимир і Стефанія СТАСИШИН
Гардфорд, Конн.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Відділу ОУА „САМОПОМІЧ"
в Нюарку, Н. Дж.

— відбудуться —

У неділю, дня 17-го березня 1974 року
о год. 4-ій по пол.
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 140 Проспект Авеню в Ірвінгтоні, Н. Дж.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття, 2. Вибір Президії і Комісій: Верифікаційної і Номінаційної. 3. Відчитання протоколу з попередніх загальних зборів. 4. Звіти Управи, Контрольної Комісії і Товариського Суду. 5. Дискусія над звітами. 6. Уділення абсолюторії Управі. 7. Вибір Управи, Контрольної Комісії і Товариського Суду. 8. Вибір Делегатів на Делегатський З'їзд ОУА „Самопоміч" в Ню Йоркі... 9. Внесення і побажання. 10. Закриття Зборів.

Якщо в означеній годині не явиться вимагане статутом число управнених до участи в зборах членів, збори почнуться півгодини пізніше, без уваги на число приявних.

УПРАВА ВІДДІЛУ:

М. Цапка, голова — М. Стеців, секр.

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКЕ СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО „ЛЕВИ" повідомляє зі сумом, що дня 22-го лютого 1974 року відійшов несподівано у Вічність

св. п.

ПЕТРО ГОЛОВАТИЙ

референт преси та інформації, почесний член УАСТ Леви та спортовий репортер до Свободи, на 55-му році життя.

ПОХОРОНИ відбулися дня 26-го лютого 1974 р. Тлінні Останки спочили на цвинтарі св. о. Миколая.

УАСТ Леви висловлює Родині та Приятелям Покійного глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокій журбі повідомляємо кол. Вояків Армії УНР і всіх формацій Українського Війська, що 24-го лютого 1974 р. помер у Санта Барбара, Каліфорнія, на 77-му році життя ПОЛКОВНИК АРМІЇ УНР, ЛИЦАР ОРДЕНУ ЗАЛІЗНОГО ХРЕСТА

ІВАН УХІВ

кол. учасник Визвольних Змагань України і Зимового Походу.

ПАНАХИДА — в похоронному будинкові Санта-Барбари, в середу, 27-го лютого, а в будинкові Петра Яреми в Ню Йорку, Схід 7-ма вул., в п'ятницю, 1-го березня 1974 р. о 7-ій год. веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ там же, в суботу, 2-го березня 1974 р. о 8:30 год. ранку, і на Українському Православному Цвинтарі, в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., о год. 11-ій ранку.

Просимо всіх кол. Вояків і Українців Ню Йорку та його околиць ушанувати Покійного своєю участю в похоронних відправах і в проводі Небіжчика на Вічний Спочинок.

Горем прибита —

дружина Покійного АННА УХІВ
і ДРУЗІ

З мистецької хроніки Чикаґо

(Виставка В. Яра Плавюка)

Якщо за загально-прийнятим поглядом Ню Йорк вважається метрополією українського мистецького руху, то на другому місці серед більших мистецьких наших осередків треба поставити Чикаґо. Зокрема це стало помітним в останніх роках, коли то сливе не всі визначні майстрі кисті мали свої успішні виставки в Чикаґо, і коли на початку 70 --рр. основано тут Український Інститут Модерного Мистецтва.

Говорячи про виставку, треба підкреслити, що в Чикаґо наші кращі мистці мали (і мають) нагоду не тільки ознайомити нашу українську громаду зо своїми творчими досягненнями, але що більше, вони знають, що в Чикаґо можна осягнути не тільки мистецьке вдоволення, але й мати реальні користі.

Кого ми не бачили в Чикаґо з наших кращих мистців? Були тут і Дмитренко з Детройту, і Сомко з Каліфорнії, і Гец, Вирста з Парижу і Онишкевич з Ню Йорку, Бідняк з Канади і багато інших, чимало їхніх картин красується на стінах домів доволі серйозних числом любителів кисті. Заслуга у цьому, і то неподільна, відомої жіночої харитативної організації Українського Золотого Хреста 12-ий Відділ, якого членки не жаліють ні часу ні труду, щоб роздобути готівку на допомогову акцію нашим братам в Австрії, Франції, Польщі, Бразилії.

Останньою імпрезою була виставка нашого місцевого чикаґського мистця Яра Плав'юка, (вже третя з ряду). В галерії „Левів" розвісив мистець свої картини (було їх 60). І знову ми бачили його улюблені квіти, краєвиди Карпат, бо ж він син цієї землі, а далі річки, пристані і понад десяток абстрактних картин, які своїми гармонійними кольорами і оригінальністю витворили добре враження і на тих, що скептично сприймають модерне мистецтво. Його квіти дозріли на сонці у своїх ярких кольорах. „Соняшники", „Троянди", „Маки", „Бузки" „Ромени" і рисунком і барвами дають глядачеві враження живучости тих квіток, а в мистця спостерігаємо глибоке відчуття краси і контрастових емоцій.

У його Карпатських краєвидах (як „Гори", „Дорога в полонину", „Гірський краєвид", „У підніжжя гір", „Черемош", „Осінь") бачимо силу і динаміку природи, а в інших спокій, тишу, що є питоме мистцеві. Бачимо прекрасні кольори неба, чи золотистої осені. В загальному його натюрморти певні, динамічні, куди кращі як попередні праці нашого мистця.

Щодо портретів, то такі як „Дівчина з кошиком", й „Гуцулка", нічим не замітні: виглядають якось штучно, без виразу.

Виставка увінчалась великим успіхом. Її відвідали понад 400 осіб і більшу частину своїх картин мистець продав.

В квітні цього року завітає до нас зі своїми синами і поділиться з нами своїм творчим дорібком наш славний мистець Е. Козак.

О. С.